

Zorgkantoren en pgb-fraude

Al snel na mijn beëdiging tot advocaat kwam ik voor het eerst met een pgb-fraude in aanraking. Ik was benoemd tot curator in het faillissement van een jongeman, de heer S., die maandelijks de som van € 4.000,- netto toucheerde voor de verzorging van zijn vader. Dat was op zich al een fors bedrag, de verzorging van zijn vader bestond toch vooral uit cafébezoeken, maar de heer S. was bovendien even 'vergeten' door te geven dat zijn vader al een half jaar voor zijn faillissement was overleden. Enige terugbetaling heeft, zoals helaas gebruikelijk, vanuit het faillissement niet kunnen plaatsvinden.

Een nare vorm van fraude

Berichten over vermoedens van pgb-fraude duiken regelmatig op in de pers. Pgb-fraude is een nare vorm van fraude. Niet alleen omdat het gaat om publieke middelen, maar vooral ook omdat de budgethouders zelf vaak in een afhankelijke positie verkeren of om een andere reden niet in staat zijn om de ingevulde formulieren en contracten en naleving van de afspraken te controleren. En daar maken de frauderende zorgaanbieders dan misbruik van.

De moeilijke positie van de budgethouders

Overigens zal ook de juridische werkelijkheid van het pgb ingewikkeld zijn voor veel budgethouders. Het voelt niet alsof zij zelf de zorg inkopen. Het blijkt dat budgethouders soms worden verleid een paar handtekeningen te zetten onder het mom van de noodzakelijke papierwinkel. Toch staan dezelfde budgethouders in beginsel wel als eerste aan de lat als fraude geconstateerd wordt; het budget is aan hen toegekend.

Zorgkantoren en budgethouders te goeder trouw

Uit het Rapport Onderzoek terugvordering bij budgethouders te goeder trouw van de NZa dat vorige week verscheen¹, blijkt dat zorgkantoren goed oog hebben voor gevallen waarin budgethouders te goeder trouw ten prooi vallen aan een frauderende aanbieder. Maar het is nog niet zo eenvoudig voor zorgkantoren (en andere pgb-verstrekkers) om ten laste van de fraudeurs zelf de ten onrechte verstrekte bedragen terug te vorderen. De bewijslast ligt hoog.

Maar het probleem blijft niet beperkt tot de hoge bewijslast. Een fraudeur die zijn zaken goed op orde heeft, zal namelijk alles in het werk stellen om de door fraude ontvangen gelden weg te sluisen. Vooral als de fraudeur onraad begint te ruiken. Om die reden kan van belang zijn om 'onder de radar' onderzoek te doen, tijdig op te treden en soms kan het zelfs raadzaam zijn om een actie tegen een fraudeur te beginnen met beslagleggingen.

¹ https://www.nza.nl/publicaties/1048188/Rapport_onderzoek_terugvordering_bij_budgethouders_te_goeder_trouw

Aanbevelingen uit het Rapport van de NZa

Het Rapport van de NZa bevat de volgende aanbevelingen:

1. beëindig het automatisme dat degene die de zorg ontvangt ook als budgethouder verantwoording aflegt over beheer van het budget (scheiden beheer van zorg);
2. verhoog toetredingsdrempels voor professionele (pgb-) zorgaanbieders;
3. onderzoek of het incassoprotocol moet worden aangepast voor de situatie in de Wlz;
4. borg meer informatiebevoegdheden voor zorgkantoren.

Het probleem van de negatieve publiciteit

Ik kan de aanbevelingen van de NZa van harte onderschrijven. Als ik het goed zie, is er echter één bevinding uit het Rapport nog niet geadresseerd in die aanbevelingen. Blijkens het Rapport bestaat er enige terughoudendheid bij zorgkantoren om op te treden bij pgb-fraude in verband met negatieve publiciteit/imagoschade. Je zou eigenlijk verwachten dat het optreden tegen fraude met pgb's juist positieve publiciteit teweeg zou brengen, maar de werkelijkheid is vanzelfsprekend ingewikkelder.

Het zou mooi zijn om een methode te vinden waarmee de zorgkantoren niet met negatieve publiciteit worden geconfronteerd, opdat zonder schroom teruggevorderd kan worden ten laste van fraudeurs. En dan bedoel ik niet dat we de persvrijheid aan banden zouden moeten leggen. Misschien is een oplossing dat één instantie wordt belast met alle terugvordering ten laste van pgb-fraudeurs. Dat heeft als bijkomend voordeel dat één beleid kan worden ontwikkeld dat ziet op terugvordering ten laste van de budgethouders en dat alle kennis en informatie omtrent fraudes gedeeld wordt en op één plek beschikbaar is.

Tot slot

De kosten van de zorg zijn al jaren een aandachtspunt. De aanpak van fraude met zorggelden kan een bijdrage leveren aan de beteugeling van de kosten in de zorg. Daar zal het probleem van de stijgende kosten natuurlijk niet mee beteugeld kunnen worden, maar het is wel een bijdrage die op zeer brede steun zou moeten kunnen rekenen bij alle betrokkenen. Alle redenen dus om, waar dat kan, hard op te treden tegen fraudeurs.

Contact

Heeft u vragen over vorderingsproblematiek bij Pgb-fraude, neem dan contact op met [Jorrit van der Weijde](#).